

OKOLO SVETA S PALCOM HORE

PETER
HOFEREK

Vydavateľstvo Elist

www.elist.sk

Autorské práva

Okolo sveta s palcom hore © Peter Hoferek, MMXVI;

Obálka: © Elist s.r.o., MMXVI; www.elist.sk

Vydavateľ: © Elist s.r.o., MMXVI; www.elist.sk

Jazyková korekcia: Vladimíra Pekárová.

Všetky práva vyhradené. Nijaká časť tejto knihy nesmie byť reprodukovaná, uchovávaná v rešeršných systémoch alebo prenášaná akýmkoľvek spôsobom vrátane elektronického, mechanického, fotografického či iného záznamu bez predchádzajúceho písomného súhlasu autora, respektíve vydavateľa.

ISBN: 978-80-972108-6-1

EAN: 9788097210861

PETER HOGY HOFEREK

Okolo sveta s palcom hore

Ako na to?

2016

Obsah

Úvod	10
Pred cestou	12
1.1 Turista verzus cestovateľ.....	13
1.2 Prečo vyraziť na cestu?.....	15
1.3 Prečo nevyraziť na cestu?	18
1.4 Kedy vyraziť na cestu?.....	20
1.5 Kam vyraziť na cestu?.....	22
1.6 S kým vyraziť na cestu?	23
1.7 Psychická príprava pred cestou	27
1.8 Jazyková výbava.....	30
1.9 Ako si našetriť na cestu?	32
1.10 Vybavovačky pred cestou.....	35
1.11 Čo si zobrať na cestu?	39
1.12 Poistenie	53
1.13 Očkovanie	55
1.14 Víza.....	56
1.15 Bankové účty	61

1.16 Nechaj sa inšpirovať a poučiť inými cestovateľmi..... 64

Počas cesty 67

2.1 Doprava..... 68

2.2 Ubytovanie 96

2.3 Strava..... 116

2.4 Pitná voda 123

2.5 Hygiena..... 127

2.6 Peniaze 134

2.7 Uschovávanie batožiny 145

2.8 Interakcia s ľuďmi..... 147

2.9 Náboženstvá..... 152

2.10 Polícia..... 155

2.11 Bezpečnosť 157

2.12 Zvieratá 162

2.13 Internet 164

2.14 Elektrické adaptéry a dobíjanie zariadení..... 166

2.15 Knihy 167

2.16 Telefón..... 169

2.17 Ako sa zorientovať?..... 171

2.18 Zodpovedné cestovanie.....	173
2.19 Dobrovoľníctvo.....	175
Zhrnutie	177
Záver	179
Poznámky	181

Venovanie

Túto knižku venujem jedine Tebe, drahý čitateľ. Kvôli Tebe som ju napísal! Dúfam, že sa Ti bude páčiť a pomôže Ti plniť si všetky svoje cestovateľské sny. Neváhaj ma kontaktovať s otázkami a spätnou väzbou.

S úctou,

Peter Hogy Hoferek

*„Svet je kniha, a tí, ktorí necestujú,
stále čítajú iba jednu stranu.“*

- Sv. Augustín

Úvod

Ahoj, kamarát dobrodruh! Budem ti tykať, dúfam, že sa neurazíš. Som Peter (už od malička prezývaný Hogy), úplne priemerný človek, ktorý sa rozhodol plniť si svoje cestovateľské sny. A tak som jedného dňa zanechal kariéru programátora, rozlúčil sa s kamarátmi a rodinou, naplnil ruksak odvahou a vydal sa na cestu.

Nikdy som nemal veľa peňazí, a tak som sa snažil minimalizovať svoje náklady, no zároveň maximalizovať zážitky. To, o čo sa chcem s tebou v tejto knižke podeliť, sú moje skúsenosti nazbierané za viac ako rok strávený na cestách. Je to taká moja malá výpomoc pre ľudí, ktorí si chcú podobne ako ja plniť svoje cestovateľské sny. Že ich nie je málo, dokazuje aj množstvo otázok, na ktoré pravidelne odpovedám na Facebooku [fbl.me/hogy](https://www.facebook.com/fbl.me/hogy), alebo e-mailom hogy@hogy.sk.

Zároveň som však presvedčený, že vedomosti z tejto knihy ti môžu pomôcť aj v každodennom živote. Osobne by som bol úprimne veľmi vďačný, keby sa mi pred mojou cestou táto kniha dostala do rúk. Ušetrilo by mi to veľa peňazí a problémov...

Myslel som si, že sa mi podarí len na pár stranách spísať to najdôležitejšie z nadobudnutého know-how, no keďže som vždy cítil potrebu niečo doplniť, momentálne je pred tebou dost' rozsiahle dielo hovoriace o mnohých problematikách, ktoré sa mne, alebo ľuďom, ktorí ma kontaktovali, zdali dôležité. Napriek tomu si nedovolím tvrdiť, že obsahuje všetko, s čím sa budeš musieť vysporiadať, keď sa na podobnú cestu vydáš. Nezabúdaj však, že tvoja cesta je tvoje vlastné dobrodružstvo, a často práve tie najzamotanejšie situácie, ktoré cestou nastanú, si budeš pamätať ako zaujímavé zážitky, a o tie by som ťa nechcel obráť.

To, že čítaš toto dielo, je dostatočným dôkazom toho, že máš chuť niečo zaujímavé zažiť a spoznať. Možno rovnako ako ja spoznáš nielen svet okolo seba, ale aj ten svoj vnútorný. Pamätám sa, ako som sa pripravoval na svoje prvé dobrodružstvá, ako som chytal prvý stop, či prvýkrát staval stan. Bolo to tajuplné, magické a zároveň trochu strašidelné. Prečo to robím? Čo ak sa mi niečo stane a podobné otázky mi prelietali hlavou. Našťastie teraz už

rozmýšľam inak a mnohé veci beriem ako úplnú samozrejmosť. Ak aj ty máš podobné obavy z neznámeho, neboj nič, každý si cez to musel prejsť.

Bude to stále už len lepšie a tvoja cesta sa stane zaujímavým príbehom odvahy a odhodlania. Prežiješ najkrajšie obdobie svojho života, plné zážitkov, ktoré budú tvoje vnúčatá počúvať so zatajeným dychom, a nikdy sa nimi nepresýtia. Staneš sa inšpiráciou pre všetkých svojich známych a pre ich známych. Budeš človekom, ktorý vidí za roh, človekom, ktorý vie uznať dobrú myšlienku, dobrú prácu, cení si poctivosť a pohŕda pretvárkou a zbabelosťou. **Pochopíš, že všetci ľudia sú vlastne úplne rovnakí ako aj ty.** Naučíš sa empatii, zabudneš na závisť a budeš sa tešiť z úspechu iných, ako keby bol tvoj vlastný. Uvidíš, že rasizmus a náboženské vojny sú nezmysel, pretože všetci sme ako jedna veľká rodina. Toto všetko pocítiš na vlastnej koži, keď sa s otvoreným srdcom vydáš spoznávať náš čarokrásny svet.

Veľmi rád ti podám pomocnú ruku aj prostredníctvom tejto knižky. Pre lepšiu orientáciu som ju rozdelil do dvoch hlavných častí:

1. **Pred cestou** – čo ťa čaká pred začiatkom samotného dobrodružstva, na čo by si nemal zabudnúť.
2. **Počas cesty** – tu ti poradím, ako môžeš lacno, jednoducho a intenzívne spoznávať svet. Naučím ťa čeliť mnohým potenciálnym nástrahám a dám ti rady, ako si cestovanie čo najlepšie užiť a maximalizovať zážitky.

Myslím, že už bolo dost' motivačných slov na úvod, tak poďme na to! ;)

Pred cestou

„Cestu si nájdem,

alebo vytvorím!“

- Hannibal

1.1 Turista verzus cestovateľ

Niektorí ľudia nevidia alebo nechápu, aký je rozdiel medzi turistami a cestovateľmi. Ja si však myslím, že ten rozdiel je dosť veľký. Mnohé ozrejmuje nasledovný citát:

*„Turisti nevidia, kde boli,
cestovatelia nevidia, kam idú.“*

Paul Theroux

Dá sa povedať, že kontakt s miestnymi je minimálny, obmedzený len na nákupy suvenírov a iných drobností v obchodoch, v lepšom prípade na trhu. Turista sa väčšinou nachádza v takzvanej zlatej klietke, alebo aspoň v bubline spolu so zvyškom svojich krajanov. Bavia sa medzi sebou a okolie si všímajú len ako kulisu. Na chvíľu zbystria, keď sa ocitnú pred významnou stavbou, či inou zaujímavosťou, ktorú cielene prišli navštíviť. Tam už však ďalší kúdel turistov mieri svoje drahé aparáty, aby spravili fotku toho, čo si mohli nájsť aj na internete. Popritom si však urobia aj fotky seba, ktoré hrdo zavesia na sociálne siete, aby pomachrovali pred kamošmi, v akej to exotickej destinácii minuli svoje úspory.

Po návrate z dovolenky (presne, ako to vraví vyššie uvedený výrok) ani nevidia, kde to boli... O skutočnom živote v navštívenej krajine nevidia absolútne nič, pamätajú si akurát, či boli spokojní so službami v hoteli a s kvalitou jedla, ktoré sa často aj tak ani nepodobá na to, čo tam jedia bežní ľudia.

Prechod z turistu na cestovateľa nie je bolestivý, ale chvíľu trvá, kým sa zmení zmýšľanie človeka. Nie každý to však dokáže... niekto má strach a niekto jednoducho o ten prechod ani nestojí. No zatiaľ nepoznám cestovateľa, ktorý by bol ochotný vrátiť sa nazad medzi klasických turistov. Takže pozor na to. :)

1.2 Prečo vyraziť na cestu?

Určite nechcem tvrdiť, že život na ceste je pre každého. Mnohým ľuďom jednoducho vyhovuje žiť tak, ako je to „normálne“. Mnohí ani nemajú pocit, že sa o niečo pripravujú, keď si nevyskúšajú na vlastnú päsť prechodiť pár krajín, zaujímavých miest a splynúť s miestnymi. Žijú v kolotoči každodenných udalostí, masírovaní médiami, a najväčšie „vzrúšo“ pre nich je sledovanie majstrovstiev sveta v hokeji, či 200-dielneho seriálu v televízii. Žijú si komfortne, konzumne a všetko je v poriadku, pretože rovnako žijú aj všetci ich známi. Jedine z televízie sa dozvedajú o príbehoch tých, ktorí urobili chybu, že vyšli z komfortnej zóny a niečo zlé sa im prihodilo. Médiá väčšinou totiž informujú o tom zlom, čo sa okolo nás deje. To dobré totiž nie je takou senzáciou.

Si ochotný žiť, alebo chceš len prežívať? Keďže sa táto knižka k tebe dostala, myslím, že máš bližšie k skupine tých, ktorí chcú svoj život naozaj žiť. Samozrejme, aby si mohol žiť, nemusíš sa vôbec vydať na podobnú cestu, ako som sa vydal ja. **Plň si svoje sny, nech už sú akékoľvek.** No pokiaľ máš cestovateľské sny, aspoň dočasne sa rozlúč s kamošmi, rodinou a so stereotypom, a vyraz na cestu. Nemusíš cestovať takým spôsobom, ako je opísané v tejto knižke. Vyber si z toho to, čo sa ti páči. Cestuj tak, aby si sa cítil príjemne, tak aby si cítil, že naozaj žiješ. Vychutnávaj každý deň, buď v pohode, nestresuj a nestrachuj sa!

Keď som si kedysi čítal blog jedného stopára o jeho asi trojtýždňovom výlete po Balkáne, v nemom úžase som obdivoval jeho odvahu a sám som si nevedel predstaviť, že by som sa na podobnú výpravu raz vydal. Bolo to však pre mňa niečo, čo ma tak uchvátilo, že som sa s dotýčným musel skontaktovať, pozvať ho na pivo a jeho príbeh si naživo vypočuť. Vtedy som o tom začal snívať, no stále som si nevedel celkom predstaviť seba samého, ako stojím na krajnici so zdvihnutým prstom. Predstava, ako cestujem hoc len po Európe sám a prespávam v stane, sa mi zdala byť asi taká pravdepodobná, ako by som ja sám bol Indianom Jonesom pátrajúcim po stratenej arche. Bolo to také úžasné dobrodružstvo, že sa mi až triasli kolená, keď som si na to pomyslel.

Skôr ako som sa sám vydal na svoje prvé cesty stopom, mal som za sebou pár výletov s kamošmi po Európe, no boli sme v role úplne normálnych turistov. Samozrejme, v tom čase už aj to pre mňa bolo obrovské dobrodružstvo. Letel som lietadlom cez pol Európy, aby som si pozrel Paríž či Škótsko, plavil sa fjordom v Nórsku, liezol v Alpách, či strávil noc vo vlaku rútiacom sa Škandináviou... A to všetko bez cestovky, neraz len s jedným kamošom po boku. Zrazu sme sa museli vedieť o seba postarať, komunikovať v cudzom jazyku s cudzími ľuďmi, nestratiť sa vo veľkom svete a vrátiť sa domov zdraví.

Možno je to aj trošku škoda, že zážitky, ktoré ma kedysi úplne pohlcovali, teraz už vnímam ako niečo obyčajné. To už je asi taký prirodzený vývin. Človek chce stále viac, zrazu sa Slovensko a neskôr aj Európa stávajú krpcami. A tak to človeka ťahá von, kde sú západy slnka oranžovejšie, príroda divokejšia, ľudia srdečnejší. Zrazu zapochybujeme nad výrokom, že všade dobre, doma najlepšie... časom pre teba slovo domov možno bude znamenať úplne niečo iné ako predtým. Domovom pre teba už nebude len

tvoj byt, či rodné mesto... zrazu je celé Slovensko pre teba domovom, neskôr celá Európa a nakoniec možno celý svet. Staneš sa svetovým občanom, svet sa ti bude zdať menší, no napriek tomu si vždy budeš uvedomovať, že je taký obrovský, že ani za sto životov ho nie si schopný celý spoznať a pochopiť. To už však ani netreba. Úplne stačí, keď spoznáš seba samého, to nakoniec pre teba bude ten najväčší nález.

Napriek tomu, že ťa teraz lákajú egyptské pyramídy, indický Taj Mahal, kambodžský Angkor Wat, či rímske Koloseum, časom pochopíš, že najlepšie veci v živote sú zadarmo, že dôležitejšími ako turistické atrakcie budú pre teba ľudia, ktorých budeš na cestách stretávať, s ktorými sa budeš rozprávať, ktorí budú nevedomky ovplyvňovať spôsob, ako rozmýšľaš. Chápanie iných kultúr ťa ľudsky ohromne posunie a zrazu možno vďaka tomu pochopíš svojho divného suseda, či iných ľudí, ktorí sa líšia od davu.

Dá sa to doma, žijúc v stereotype, keď tvoje zmýšľanie ovplyvňujú médiá? Určite nie... Tým, že sa ocitneš v krajinách nepoznaných, tým, že budeš každý deň konfrontovaný s novými jedinečnými situáciami, ktoré si vyžadujú tvoju maximálnu koncentráciu, tým, že na vlastnej koži spoznáš realitu, pochopíš seba a aj zmýšľanie ostatných ľudí. A práve toto je momentálne pre mňa hlavným dôvodom na cestovanie.

Turistické atrakcie ma už nelákajú, ich návšteva človeka obyčajne až tak neobohatí. Spolu s mojou priateľkou za najlepšie časti nášho spoločného cestovania pokladáme práve návštevu miest, kde nieto turistov – divokej prírody a dediniek, kde sú ľudia priateľskí, úprimní, jedineční a hlavne neskazení peniazmi. Presne taká je napríklad indonézska časť Bornea (Kalimantan), alebo aj Irán, Arménsko, či západná Čína.

Skôr ako budeš pokračovať v čítaní, skús si sám zodpovedať otázky: Aký je tvoj dôvod vyraziť na cestu? Čo od cesty očakávaš?

1.3 Prečo nevyraziť na cestu?

Ak si si už odpovedal na otázku, prečo sa chceš na cestu vydať, povedz, prečo si sa doteraz na cestu nevydal? Je dôvod len ten, že si nad tým doteraz príliš nerozmýšľal, alebo máš rozrobenú školu, buduješ kariéru, vyrastajú ti deti, nemáš peniaze, alebo si len zatiaľ nenabral odvahu? Áno, uznávam, sú to vážne dôvody a treba sa týmto veciam venovať. Cestovanie sa dá odložiť... pokojne aj do dôchodku. Len v tom prípade už v živote veľmi nevyužiješ všetko to, čo sa cestou naučíš. Taktiež kým si na vrchole síl, všetko ide ľahšie. Snívať je skvelé, ale treba sa odhodlať svoje sny aj plniť. Život je zmena, no ľudia sa obyčajne neradi menia... znamená to, že ľudia neradi žijú?

Nemôžem nespomenúť text, napísaný asi najznámejším československým stopárom Jiřím Svobodou v úvode jeho prvého z piatich cestopisov Autostopom okolo sveta (autor používa fonetický zápis jazyka ako istý druh rebélie nad nezmyselnými pravidlami gramatiky):

„Já se divím proč vlastně cestuju proč nesedím doma. Je to namahavý nebespečný nepohodlný a nakonec jednotvárný. Po určitý době jednotvárný. Porát ty samý přírodní vobrazy: poušře moře řeky jezera lesy louky silnice zvířata. Psí kočky krávy bejčí. Lidi se stejnejma základníma vlastnostma jak f Číne tak na Novym Zélandě. Ráno stávají pak něco dělají pak se najedi pak to ze sebe vyklopí pak si dají dvacet zase se najedi zašoustají si podívají se na televizi nebo na operu a zase ulehnu. Varijace a vovtíny? Bach! Ty můžete zrovna tak najít f sobě dyš začnete ze sebespytováním nebo ve svym okolí vokrese nárođe. Ani nemusíte jezdit ven a napsat cestu kolem světa. Nebo světovou polityckou úvahu ze sledování pohybů kolem sebe. Nebo román.

Cestování je vlastně stráta času. Rosptýlení ve špatnym smyslu toho slova. Sedíce doma máte čas k rozjímání, ke klidu a k přemejšlení. Moudrej člověk nechává rači přicházed hory k sobě, neš aby von chodil za nima. Sokratovi a vostatním filozofům stačilo jedno námněstí a jeden brilijantní mozek k tomu,

aby do něj pojali celej kosmos a zahejbali s nim. Klidně cestování vynechte!“

– Jiří Svoboda

1.4 Kedy vyraziť na cestu?

Najťažšie býva odhodlať sa urobiť prvý krok. Povedať si: **Teraz idem na to a nič ma nezastaví!** Najlepším spôsobom, ako to neodkladať donekonečna, je stanoviť si presný dátum, kedy na cestu vyraziš, a oznámiť to všetkým svojim známym... potom už nemôžeš cúvnuť. Navštevuj cestovateľské festivaly, zbieraj informácie, zvol' si trasu, nakúp vybavenie, prípadne skús nájsť „partáka“ (no buď pripravený vyraziť aj sám!).

Ja som začal naplno snívať o dlhodobejšom cestovaní po tom, ako som po skončení školy podnikol niekoľko výletov stopom po Európe. V priebehu 4 mesiacov som zažil dovtedy nepoznané veci počas stopovania cez 8 krajín Európy. Tak som si to zamiloval, že som už vtedy vedel, že chcem toho zažiť oveľa viac, a začalo ma to ťahať aj mimo Európy. Prichádzajúca zima a prázdno na účte ma však dohnali k tomu, aby som sa zamestnal a odložil svoje cestovateľské sny na neskôr. Vedel som však, že dlho pracovať nebudem a čoskoro opäť vyrazím na cestu.

V práci som vydržal 1,5 roka a celý tento čas som sa všemožne pripravoval na plnenie svojho sna, sporil som 70 % z každej výplaty a už ma nič nemohlo zastaviť. Pol roka dopredu som už naisto vedel, že na začiatku leta roku 2013 vyrážam. Dal som výpoveď, rozlúčil sa s kolegami, kamarátmi a rodinou, a 1.7. 2013 som sa postavil na krajinu v rodnom meste a chytil prvý stop. Tým som odštartoval svoj 14-mesačný výlet. Počas neho som spoznal nespočetne veľa úžasných ľudí, vrátane svojej úžasnej priateľky (zoznámili sme sa v Austrálii) a seba.

Máš obavy, že dlhodobjšie cestovanie nezvládneš? Skús si teda najskôr len krátku týždňovú či dvojtýždňovú dobrodružnú dovolenku. Viac spoznáš sám seba a rozptýliš svoje obavy. Pokojne sa mi ozvi z cesty a rád ti poradím, s čím budeš potrebovať. Keď som ja vyrážal na cestu, dostával som mnohé rady od skúsenejších. Preto sa teraz aj ja na oplátku snažím pomáhať čo najväčšiemu počtu podobne zmýšľajúcich ľudí. (Túto časť akurát píšem z Zürichu, kam som dostopoval so svojim kamarátom zo Slovenska, aby som ho zasvätil do svojho spôsobu cestovania.)

Tak čo? Kedy vyrážaš? Svet už na teba čaká!